

for det Første — saaledes som der tidt og mange Gange tidligere er blevet talt under vore finantzielle Forhandlinger — om, hvorledes vor finantzielle Stilling om kort Tid vilde være en ganske anden, og han sigtede derved til den Tid, da vi ophøre med at skulle betale visse Udbrug paa vor Statsgjæld. Jeg har mange Gange tilladt mig at opponere imod den Sætning, og jeg tilstaaer, at jeg havde det Haab, ikke for Fremtiden at skulle høre den blive gjentaget. Da det imidlertid i dette Dieblit sker fra Ministerbordet, maa jeg atter nedlægge en bestemt Indsigelse imod Rigtigheden af denne Betragtning. Der vil ved disse Udbrugs Ophør ikke ske den fjerneste virkelige Forandring i vor finantzielle Stilling. Tallet være vor gode Kredit og vor Reservecfond, har det ikke noget Dieblit kunnet volde nogen finantziel Betænkelse, hvorledes disse Udbrug skulde tilveiebringes. Og det, at nogle Penge have skullet flyttes fra Reservecfonden over paa andre Poster — og ofte har det endog i Virkeligheden slet ikke været Andet end Omposteringer — har ikke haft nogen reel Betydning for vor finantzielle Stilling, og jeg kan vanskeligt tænke mig, at det skulde kunne have nogen Betænkelse i Fremtiden. Ganske vist behøve vi, naar den Tid kommer, hvor Udbruggene ophøre, ikke at postere disse, men vil man se paa Reservecfonden, som har afholdt Udbruggene, vil man ogsaa se, at den er gaaet ned; paa samme Tid, som vore Forpligtelser ere bleven mindre, er ogsaa vor Evne bleven mindre. Man kunde paa flere Maader paavise, at der ikke vil være foregaaet den allermindste reelle Forandring i vor finantzielle Stilling i 1876—77. Den ærede Minister vil maaske svare mig, at der er en anden Post end Udbruggene paa Statsgjælden, med hvilken det er Tilfældet, nemlig Jernbanerne. Vi ere ganske vist væsentlig komne til Ende med de vigtigste Byrder, vi for nogle Aar tilbage for en længere Arrække have paataget os med Hensyn til Bygning af Jernbaner. Men Noget af, hvad jeg nys fremhævede om Udbrug paa Statsgjælden, gjælder ganske vist ogsaa om Jernbanerne. Ved mange finantzielle Opgjørelser have vi regnet disse for et fuldt Aktiv; de Udgifter, som vi gjøre paa Jernbanerne, ere betragtede, som om vor Statsformue blev forøget med disse Beløb. Jeg for mit Vedkommende har ganske vist aldrig kunnet regne det saaledes; jeg er aldrig gaaet videre end til at regne Jernbanerne som Formueforøgelse med omtrent halv Værdi af Udgifterne til dem. Men dernæst er der en anden Betragtning, som jeg ikke kan tilbageholde. Lad os se, hvorledes det for Dieblittet gaar for sig med Jernbanerne. Regjeringen stiller større og større Forlangender — og det med fuldt Samtykke af Thinget her — der gjøres hvert Aar stedse stigende Fordringer til Statens Evne i finantziel Henseende med Hensyn til Jernbanebygning. Jeg haaber, at den Tid skal komme, da vore Udgifter til Statsbanerne

komme med Rentur tilbage; men hvem kan fornuftigvis tro, at vi skulle faae Rentur tilbage af de 40,000, som vi bevilge pr. Mil til forskjellige private Selskaber. Ogsaa de Byrder, som vi paalægge os ved at give Rentegaranti for visse private Selskabers Baner, have maaske fuldt saa meget paa sig som de Forpligtelser, Staten har paataget sig ved selv at bygge Baner. — Naar vi nu gjøre denne Betragtning af vor finantzielle Stilling gjældende, saa vil jeg ikke dermed have sagt, at vi ikke paa nogen Maade have Raad til de Udgifter, der her er Tale om. Jeg er ikke blind for, at vor Statskasse vel vil kunne præstere dem; men jeg vil hævde, at det netop af Hensyn til, at Krigstider kunne komme, er Pligt for os i rolige Tider tillige at lægge Noget op. Den Forbring maa vi hævde — og det maa de allermost, som se paa, at Landet er kraftigt, naar vanskelige Forhold komme — at der ogsaa i finantziel Henseende maa være en virkelig Fremgang tilføede. Netop idet jeg tilbøielig ser Sagen fra den Side, maa jeg give min Tilslutning til en anden Sætning, som den ærede Minister udtalte sig saa stærkt imod, nemlig at man sætter Forbringene til Formue- og Indkomststat i Forbindelse med de store militære Forbringene, som her stilles. Men der er ganske vist i Følge min Betragtning endnu en anden Opfattelse, der ogsaa her udøver nogen Indflydelse og gjør, at jeg end mere slutter mig til den Anskuelse, som saaledes fra den modsatte Side i Salen er gjort gjældende. Naar man vil tage hele denne Bebningsdag for sig, maa det for enhver paa mange Maader udøve sin store Indflydelse at se, hvorledes Befolkningen opfatter denne Sag. Vi vide alle meget godt, hvilke Forskjelligheder i Opfattelsen, der her gjøre sig gjældende i Folkets forskjellige Lag. Jeg tror ogsaa, at det vilde være Affektation, hvis vi skulde for os selv, at her er en stor Modsatning mellem de forskjellige Klasser i Samfundet. Det er virkelig karakteristisk for de høiere Stænder og særlig maaske for hele Hovedstadens Befolkning, at den i høj Grad ønsker, at der her sker noget meget Betydeligt; men jeg tror, at der hos andre Samfundsklasser — dette gjælder navnlig det store Flertal af Landbefolkningen, ikke blot den Del, som repræsenteres af dem, som her danne Oppositionen, men ogsaa af dem, som f. Ex. jeg repræsenterer her i Rigsdagen — at der hos dem ikke er nogen Tilbøielighed til at ville gaa ind paa saa store Opoffrelser i dette Diemed, som der her er Tale om. Man kan nu have, hvad Mening man vil, om Berettigelsen af denne Modstand — det ærede Medlem for Bornholm (Kofod) sagde, at det var Madstræveri — jeg tror, at ogsaa visse Betragtninger i denne Retning fra deres Side, som nødigere vilde gaa ind paa disse Udgifter, ere berettigede; men hvad man nu end for Resten mener derom, saa ligger der i alt